

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/181/2020
Identifikačné číslo spisu: 6718205720
Dátum vydania rozhodnutia: 26.08.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Oľga Trnková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6718205720.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu C. U., bývajúceho v P., C. XXX/XB, zastúpeného JUDr. Oskarom Chnápkom, advokátom v Banskej Bystrici, Komenského 3, proti žalovanej KOOOPERATIVE poisťovni, a. s. Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, zastúpenej JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom v Bratislave, Dvořákovo nábrežie 8/A, o zaplatenie 6 059,97 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 7Csp/64/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. novembra 2019 sp. zn. 11Co/134/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. novembra 2019 sp. zn. 11Co/134/2019 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 17. januára 2019 č. k. 7Csp/64/2018-84 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 6 059,97 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 6 059,97 eur od 7. decembra 2017 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.) a nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 % do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania (výrok II.). Na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že žalobca si podanou žalobou uplatnil voči žalovanej nárok na plnenie zo zmluvy o havarijnom poistení motorového vozidla z dôvodu, že 28. júna 2017 došlo k dopravnej nehode, ktorej účastníkom bol aj žalobca na poistenom motorovom vozidle. Vykonaným dokazovaním mal preukázať, že strany sporu uzatvorili zmluvu o havarijnom poistení motorového vozidla, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli Osobitné poistné podmienky poistenia motorových vozidiel, Zmluvné dojednania pre havarijné poistenie eurokasko a Všeobecné poistné podmienky pre poistenie majetku. Podľa záznamu o dopravnej nehode z 28. júna 2017 došlo v tento deň k dopravnej nehode, ktorej jedným z účastníkov bol žalobca na poistenom osobnom motorovom vozidle. Z oznámenia o hlásení a priebehu poistnej udalosti vyplynulo, že vznik uvedenej poistnej udalosti bol oznámený žalovanej 28. júna 2017. Zo zápisov o obhliadke poškodeného motorového vozidla z 29. júna 2017 a 6. júla 2017 zistil, že spoločnosť J. realizovala obhliadku poškodeného motorového vozidla so zápisom rozsahu poškodenia. Z predložených listinných dôkazov mal ďalej preukázať, že spoločnosť H. (v

súčasnosti O.) realizovala opravu motorového vozidla po poisťnej udalosti a vystavila žalobcovi faktúru na sumu 6 378,92 eur s DPH. S poukazom na uvedené súd dospel k záveru, že žalobca si riadne a včas uplatnil u žalovanej nárok na poisťné plnenie, ktorý vyplýva z platne uzatvorenej poisťnej zmluvy a z príslušných ustanovení Všeobecných poisťných podmienok, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou danej zmluvy. Skonštatoval, že v konaní neboli preukázané skutočnosti, ktoré by odôvodňovali správnosť postupu žalovanej pri šetrení poisťnej udalosti, resp. záver o technickej neprijateľnosti poškodenia vozidla. Keďže žalovaná si svoju povinnosť z poisťného zmluvného vzťahu nespĺnila a neposkytla žalobcovi poisťné plnenie, uložil jej povinnosť zaplatiť mu sumu vo výške 6 059,97 eur v zmysle predloženej faktúry za opravu motorového vozidla po zohľadnení dojednanej spoluúčasti vo výške 5 %. Zároveň zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi aj zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 7. decembra 2017, t. j. dňom nasledujúcim po uplynutí 15 dňovej lehoty po skončení vyšetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinností poisťiteľa plniť v zmysle § 797 ods. 3 Občianskeho zákonníka. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 13. novembra 2019 sp. zn. 11Co/134/2019 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol (výrok I.) a žalovanej priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %, ktoré jej je žalobca povinný zaplatiť v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o ich výške (výrok II.). Po preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je opodstatnené. Rozsudok súdu prvej inštancie bez nariadenia pojednávania zmenil (§ 388 CSP) a žalobu zamietol z dôvodu absencie skutkových tvrdení žalobcu vo vzťahu k právnemu základu uplatneného nároku na úhradu poisťného plnenia. Uviedol, že zo žaloby nevyplýva, akým spôsobom došlo k škodovej udalosti, kto bol označený ako vinník dopravnej nehody a akým spôsobom k dopravnej nehode došlo. Za týchto okolností nemožno konštatovať, že žalobca uniesol bremeno tvrdenia. Dôvodil, že nie každé poškodenie poisteného motorového vozidla má nutne za následok plnenie z poisťnej zmluvy, predovšetkým v prípade, ak nie je preukázané (a ani tvrdené) kto poisťnú udalosť spôsobil (kto za ňu zodpovedá), aký je rozsah poškodenia motorového vozidla a či medzi poisťnou udalosťou a vzniknutou škodou je príčinná súvislosť (či škoda zakladajúca nárok na poisťné plnenie vznikla pri poisťnej udalosti). V prejednávanej veci nemôže byť absencia skutkových tvrdení nahradená listinnými dôkazmi, ktoré v konaní predložil žalobca. Z oznámenia o hlásení poisťnej udalosti súd prvej inštancie vyvodil iba to, že dané oznámenie bolo žalovanej žalobcom doručené. Dostatočným podkladom pre kladné rozhodnutie súdu o uplatnenom nároku nie sú ani zápisy o ohliadke motorového vozidla, z ktorých nevyplýva, či všetky popísané poškodenia motorového vozidla vznikli pri dopravnej nehode 28. júna 2017. Vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na skutočnosti, ktorá z vykonaných dôkazov nevyplýva. Absencia opisu vzniku škodovej udalosti má za následok, že uplatnený nárok nemôže byť preukázaný iba (nečitateľným) oznámením o vzniku poisťnej udalosti a ďalšími predloženými dôkazmi (zápis o ohliadke motorového vozidla, faktúra za opravu motorového vozidla), ktoré vypovedajú hodnotu k potrebnému opisu škodovej udalosti sami o sebe nemajú. Výrok o trovách konania odôvodnil § 396 ods. 2, 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. Dovolanie podal z dôvodu existencie procesnej vady zmätočnosti rozhodnutia, pričom jeho prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP. Namietal, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyvodil odlišné skutkové zistenia a na ich základe aj iné právne závery bez toho, aby vo veci doplnil alebo zopakoval dokazovanie. Postupoval tak v rozpore s § 383, § 384 ods. 1 a § 385 ods. 1 CSP, čím došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Tvrdil, že ak sa chcel odvolací súd odchýliť od skutkových zistení súdu prvej inštancie, mal v súlade so zásadou priamosti a ústnosti civilného konania dokazovanie sám v potrebnom rozsahu zopakovať. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2Obdo/33/2017, sp. zn. 5Cdo/131/2009 a nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 506/2013 a sp. zn. II. ÚS 400/2009.

4. Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadrila.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je prípustné i dôvodné, a preto treba rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Žalovaný prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

11. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní (§ 383 CSP). Ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám (§ 384 ods. 1 CSP). Na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 CSP).

12. Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že ak odvolací súd v rámci preskúmania rozhodnutia súdu prvej inštancie dôjde k záveru, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie zopakuje. Uvedená povinnosť odvolacieho súdu vyplýva z princípu priamosti, ktorý v tomto prípade znamená, že odvolací súd nemôže dôkazy vykonané súdom prvej inštancie sám len prehodnotiť. O nové hodnotenie dôkazov ide tam, kde má odvolací súd iný názor na spoľahlivosť dôkazného prostriedku. Zároveň, ak chce odvolací súd vstúpiť do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom je rozhodnutie súdu prvej inštancie založené, obligatórne musí byť nariadené odvolacie pojednávanie (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1279, 1287).

13. Odvolací súd je ako riadny opravný súd súčasne aj skutkovým súdom. Úvahy odvolacieho súdu o

správnosti skutkových záverov súdu prvej inštancie sú však značne obmedzené, pretože v zásade je viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie. V prípade pochybností o jeho správnosti má možnosť dospieť k iným skutkovým záverom, ak tieto vyplývajú z poznatkov, ktoré odvolací súd získal tak, že opakovane vykonal súdom prvej inštancie alebo vykonal nové dôkazy. Podmienenie zmeny skutkových záverov ustálených súdom prvej inštancie opakovaním alebo vykonaním nových dôkazov vyplýva z požiadavky rešpektovať zásadu priamosti a ústnosti civilného konania, ktorá má pre odvolacie konanie rovnaký význam a následky, ako pre súd prvej inštancie. Zásada priamosti je dôležitá nielen pre zisťovanie skutkového základu rozhodnutia, ale aj pre odchýlenie sa od skutkových zistení súdu prvej inštancie. Pri opakovaní a doplnení dokazovania je uvedená zásada oproti konaniu pred súdom prvej inštancie ešte sprísnená, pričom pre opakovanie dôkazov platia tie isté procesné postupy ako pri vykonávaní pôvodného dôkazu (rozhodnutie najvyššieho súdu z 26. septembra 2018 sp. zn. 4Cdo/98/2017).

14. V posudzovanej veci dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobcom uplatnený nárok je v celom rozsahu dôvodný. Vychádzal pritom z listinných dôkazov predložených žalobcom, konkrétne zo zmluvy o havarijnom poistení motorového vozidla uzatvorenej medzi stranami sporu, Osobitných poistných podmienok poistenia motorových vozidiel, Zmluvných dojednaní pre havarijné poistenie eurokasko, Všeobecných poistných podmienok pre poistenie majetku, záznamu o dopravnej nehode z 28. júna 2017, oznámenia o hlásení a priebehu poistnej udalosti, zápisov o obhliadke poškodeného motorového vozidla z 29. júna 2017 a 6. júla 2017 a faktúry za opravu motorového vozidla. Námietky žalovanej pokladal za neodôvodnené. Z uvedeného vyplýva, že žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie uniesol dôkazné bremeno a preukázal opodstatnenosť uplatneného nároku. Odvolací súd však rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu zmenil tak, že žalobu zamietol z dôvodu absencie skutkových tvrdení žalobcu vo vzťahu k právnomu základu uplatneného nároku na úhradu poistného plnenia. Vychádzajúc z obsahu rozhodnutia odvolacieho súdu možno konštatovať, že podľa názoru odvolacieho súdu žalobca dôkazné bremeno neunesol a na základe ním predložených (a vykonaných) dôkazov nemožno žalobe vyhovieť.

15. Z obsahu spisu je zrejmé, že odvolací súd, hoci dospel k odlišným skutkovým zisteniam ako súd prvej inštancie a od jeho skutkových zistení sa odchýlil a inak posúdil otázku (ne)unesenia dôkazného bremena žalobcom, nenariadil vo veci pojednávanie a nevykonal potrebné dokazovanie (zopakovanie alebo doplnenie). Odvolací súd tak pred vydaním konečného rozhodnutia postupoval v rozpore s § 383, § 384 ods. 1, § 385 ods. 1 CSP a tiež s ustálenou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu (pozri napr. sp. zn. 5Cdo/131/2009, 7Cdo/110/2018) a ústavného súdu (sp. zn. II. ÚS 400/2009, II. ÚS 506/2013). Týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

16. Skutočnosť, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm.f/ CSP je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Dovolací súd preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

17. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne znova o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok